

HIDAK, AVAGY MIT TEHETÜNK NAGYSZÜLEINK NEMZEDÉKÉÉRT?

SZKC_105_04

A modul szerzői: Kardos Ágnes,
Korbai Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

5. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Szöveges és tárgyi emlékek, saját élmények idősekről					
A	A tanulók kiscsoportban bemutatják egymásnak a magukkal hozott családi emléktárgyakat. Elmesélik, kié volt, kitől származik. Ha ismerik, elmondják a tárgy történetét, illetve azt, hogy a tárgy tulajdonosáról milyen történeteket őriz a családi emlékezet. A tanulók ezt követően kiválasztanak egy tárgyat, és bemutatják a többi csoportnak is. 15 perc	Figyelmes hallgatás Szóbeli szövegalkotás	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoport- szóforgó	Emléktárgyak	
B	A tanulók olyan idős emberekkel kapcsolatos történeteket mesélnek egymásnak, amelyeket maguk is átéltek. 10 perc	Empátia Figyelem Szóbeli szövegalkotás	Kooperatív tanulás – háromlépcsős in- terjú		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/b Az emberekhez való viszony, segítség másokon					
A	<p>A csoportok az alábbi helyzetek közül kiválasztanak egyet, és megbeszélik, hogy abban a szituációban mit tudnának tenni. Majd a csoportok elmesélik egymásnak, milyen megoldásokat találtak.</p> <p>A labda a magas fűbe repült, a gyerekek nem tudják megtalálni. Az iskola pincéjébe víz került, és elázott a sportszertár. Valamelyik társuk nem vesz részt születésnapizsúrokon, mert nincs pénzük ajándékra.</p> <p style="text-align: right;">7 perc</p>	<p>Empátia Problémamegoldó gondolkodás Vitakészség</p>	<p>Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportszóforgó</p>	<p>Előre elkészített szituációs lapok</p>	
B	<p>A csoporton belül párok alakulnak. A párok olyan helyzeteket mesélnek egymásnak, amikor segítséget tudtak nyújtani valakinek, elmondják, mit éreztek akkor. A tanár nagy csomagolópapírra írja az érzéseket, és a csomagolópapírt jól látható helyre kiteszi.</p> <p style="text-align: right;">7 perc</p>	<p>Empátia Figyelem Önismeret Önreflexió</p>	<p>Páros munka – megbeszélés</p>		<p>Csomagolópapír, filctoll</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Az új tartalom feldolgozása					
II/a Idős emberekről szóló írásművek					
A	A tanulók véletlenszerűen négyfős csoportokat alakítanak. A csoportok elmondják, felolvassák egymásnak az általuk korábban kiválasztott, idős emberekről szóló cikket, verset, mesét vagy novellát, és megbeszélik, miért éppen a felolvasott írást választották. A négy közül kiválasztanak egyet, amelyik mindannyiuknak a legjobban tetszett. 20 perc	Szövegértés Lényegkiemelés Önreflexió	Kooperatív tanulás – szóforgó	A tanulók által előzetesen összegyűjtött cikkek, versek, mesék, novellák	
B	A gyerekek elolvassák József Attila <i>Csoszogi, az öreg suszter</i> című meséjét, majd párokban megbeszélik, milyen szavak, kifejezések utalnak arra, hogy Csoszogi idős ember. 20 perc	Szövegértés Lényegkiemelés	Önálló munka – olvasás, majd páros munka – megbeszélés	D1 (József Attila: Csoszogi, az öreg suszter)	
II/b El tudom képzelni, meg tudom érteni?					
A	A csoportok plakátot készítenek a számukra legjobban tetsző cikkhez, vershez, novellához. Készíthetnek az írásműhöz rajzos illusztrációt, kiegészíthetik szlogenekkel, írhatnak hozzá kérdéseket, megfogalmazhatják a tanulságot, feladatot határozhatnak meg önmaguk és a többiek számára stb. Ezeket a plakátokat a falra tesszük, a későbbiek során a gyerekek saját munkáikkal bővíthetik. 20 perc	Együttműködés Lényegkiemelés Kreativitás Alkotóképesség	Kooperatív tanulás – plakát	Csomagolópapír, olló, ragasztó, zsírkréta, filctoll csoportonként	Gyurmaragasztó, cellux

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A gyerekek kiscsoportban fogalmazást írnak a következő címek valamelyikével: Mitől nehéz idősnek lenni? Mi a szép az idős emberek életében? A gyerekek által legjobbnak ítélt fogalmazásokat a faliújságra tesszük.</p> <p style="text-align: right;">25 perc</p>	<p>Együttműködés Empátia Kreativitás Írásbeli szövegalkotás</p>	Csoportmunka – fogalmazás	Papír, ceruza	Faliújság
II/c Arra vagyok kíváncsi, hogy...					
A	<p>A gyerekek négyfős csoportokban kérdéseket gyűjtenek egy idős emberrel (rokon, szomszéd, ismerős, az idősek otthonának lakója) készítendő interjúhoz. A tanár hívja fel a csoportok figyelmét, hogy az idős ember egész életére vonatkozóan gyűjthetnek kérdéseket.</p> <p style="text-align: right;">12 perc</p>	<p>Empátia Kreativitás Lényegkiemelés</p>	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Papír, ceruza	
B	<p>A gyerekek négyfős csoportokban egy idős emberrel (rokon, szomszéd, ismerős, az idősek otthonának lakója) készítendő interjúhoz a megadott címszavak alapján kérdéseket gyűjtenek.</p> <p style="text-align: right;">12 perc</p>	<p>Empátia Kreativitás Lényegkiemelés</p>	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Papír, ceruza	P1 (Címszavak)
C	<p>A gyerekek írjanak kérdéseket Csoszogi bácsihoz. Ezt követően Csoszogi bácsi helyébe képzelve magukat adjanak választ a kérdésekre.</p> <p style="text-align: right;">12 perc</p>	<p>Empátia Kreativitás Írásbeli kifejezőkészség</p>	Önálló munka – fogalmazás	Papír, ceruza	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d A kérdéssorok felolvasása					
A	Minden csoport kiválasztja az általa összegyűjtött kérdések közül az öt legfontosabbat, legérdekesebbet, és bemutatja a többi csoportnak. Az önként jelentkező „jegyző” nagyméretű csomagolópapírra felírja az elhangzott kérdéseket. 10 perc	Kritikus gondolkodás Véleményalkotás Vitakészség	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoport- szóforgó		Csomagolópa- pír, filctoll
B	A csoportok kiválasztják és felolvassák a címszavak köré gyűjtött öt-öt legfontosabb kérdést. Az önkéntes „jegyző” csomagolópapírra írja fel az elhangzott kérdéseket. 10 perc	Kritikus gondolkodás Véleményalkotás Vitakészség	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoport- szóforgó		
C	A tanulók kiscsoportban felolvassák társaiknak a Csoszogi bácsihoz intézett kérdéseiket és válaszokat. 7 perc	Figyelem Tolerancia	Kooperatív tanulás – szóforgó		
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Összefoglalás					
A	A csoportok a csomagolópapíron lévő közös kérdéssor alapján kiegészítik saját kérdéssoraikat. 5 perc	Kritikus gondolkodás	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Saját kérdéssor	
B	A csoportok kiválasztják a három legjobbnak tartott kérdést, és felolvassák a többi csoportnak a rájuk adott válaszokkal együtt. 8 perc	Kritikus gondolkodás Figyelmes hallgatás	Kooperatív tanulás – csoportszóforgó		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b Értékelés					
A	A tanulók megbeszélik, hogyan, mennyire eredményesen dolgoztak együtt, tanultak-e egymástól, illetve más csoportoktól valami fontosat. 5 perc	Önismeret Önreflexió Kommunikáció	Egész csoport együtt – beszélgetőkör		
B	A tanulók megbeszélik, hogy tanultak-e egymástól, illetve más csoportoktól valami fontosat. 5 perc	Önismeret Önreflexió Kommunikáció	Egész csoport együtt – beszélgetőkör		

Mellékletek

DIÁKMELLÉKLET

D1

József Attila: Csoszogi, az öreg suszter (d1)

TANÁRI MELLÉKLET

P1

Címszavak

MELLÉKLETEK

P1 Címszavak

- gyermekkor, család
- tanulmányok, iskolai élmények
- munkaévek
- barátságok
- mindaz, ami gondot okoz időskorban
- az életszakasz szépségei
- hogyan látja a világot
- saját változásai az idők során
- milyennek lát minket